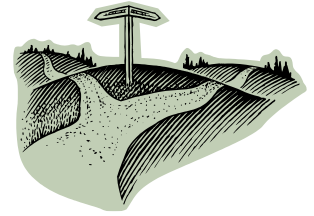

היחס לאחר - היחס לעם הארץ

רבי ינאי והאורח

ויקרא רבה, פרשה ט, ג (מתורגם)

(תהלים נ) "וְשֵׁם דֶּרֶךְ אֲרָאֲנוּ בִישַׁע אֱלֹהִים", "וְשֵׁם דֶּרֶךְ" אמר רבי ינאי "וְשֵׁם" כתיב, [=יש לקרוא את המילה ושם לא בש' שמאלית אלא מלשון שומה- הערכה, חישוב ערך ושוויון] דשיים אורחיה סגי שוי [=השם ומעריך ומחשב ערך ושווי דרכיו בעולם, לדעת באיזו דרך כדאי לו שילך, דבר זה שווה הרבה ובזכות כך הוא זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה]

מעשה ברבי ינאי שהיה מהלך בדרך וראה אדם אחד שהיה משפיע ביותר.

אמר לו: ישגיח רבי להתקבל אצלנו?

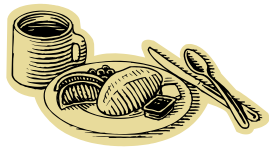
אמר לו: הן.

הכניסו לביתו, האכילו והשקהו.

בדקו במקרא ולא מצאו, במשנה ולא מצאו, באגדה ולא מצאו, בתלמוד ולא מצאו.

אמר לו: טל וברך.

אמר לו: ברך ינאי בביתו.

אמר לו: יכול אתה לומר מה שאני אומר לך?

אמר לו: הן.

אמר לו: אמר: אכל כלב פתו של ינאי.

עמד ותפסו לרבי ינאי ואמר לו: ירשתי אצלך ואתה מונעה ממני?

אמר לו: מהי ירשתך אצלי?

אמר לו: פעם אחת עברתי לפני בית ספר ושמעתי קול תינוקות שאומרים: תורה צוה לנו

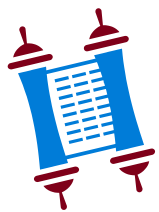
משה מורשה קהלת יעקב (דברים לג, ד) - מורשה קהלת ינאי לא נאמר כאן, אלא קהלת יעקב!

אמר לו: "למה זכית לאכל על שלחני?"

אמר לו: מימי לא שמעתי דבר רע והחזרתי לבעליו, ולא ראיתי שנים מריבים זה עם זה ולא עשיתי שלום ביניהם.

אמר לו: כל-כף דרך-ארץ אצלך וקראתיך כלב?!

קרא עליו: "ושם דרך אראנו בישע אלוקים" (תהלים נ, כג) - דשיים אורחיה סגי שוי. [= השם ומעריך ומחשב ומתכנן את דרכיו הוא שווה הרבה. והוא הולך בדרך הישרה. מי שיש בו דרך ארץ, יראה בישע אלוקים] דאמר ר' ישמעאל בר רב נחמן: עשרים וששה דורות קדמה דרך ארץ את התורה, הוא שכתוב "לשמור את דרך עץ החיים" (בראשית ג, כד), "דרך" - זו דרך ארץ, ואחר כך "עץ החיים" זו תורה.

רבי ינאי אמורא, בן הדור הראשון של אמוראי ארץ ישראל. היה תלמידו של רבי יהודה הנשיא - חותם המשנה. רבי ינאי ייסד בית מדרש בעכברה ששכנה ליד צפת ובו לימד תורה, וכן שימש כדיין בבית הדין בציפורי.